

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

Viața lui Isus de G. Papini.

Despre viața și învățătura lui Isus s'a scris foarte mult și în multe feluri. Unii încercară a dovedi în ruptul capului, că evangheliile ar fi o legendă, cu ajutorul cărora s'ar putea înjgheba o viață obișnuită a lui Isus, care a fost de o treime proroc, de o treime negromant și de ceaialtă treime răsvrătitor de noroade; că n'a făcut minuni, că n'a murit pe cruce, ci s'a trezit în înghețul mormântului și se arată iarăși oamenilor, cu aere misterioase, spre a-i face să creadă că ar fi înviat. Alții au căutat a dovedi, că Isus ar fi un mit născocit pe vremea lui August și Tiberiu; că toate evangheliile n'ar fi decât o petecire nedibace de texte profetice. Alții îl înfățișază pe Isus ca pe un eclectic, care învățase carte pe la Greci, pe la Budiști, înnădindu-și plagiatele spre a se da drept Messia. Alții făcură din el un umanitarist maniac; om admirabil pentru timpul său, dar care astăzi și-ar căuta de sănătate cu un alienist. Alții, în fine, reluară ideia mitului și bătând câmpii cu tot felul de comparații, traseră concluzia că Isus nu se născuse niciodată, în nici o parte a lumii.

„Dar totuși după atâta delapidare de timp, Hristos n'a fost isgonit de pe lume.

Pomenirea lui e vie, pretutindeni. Pe zidurile bisericilor și ale școalelor, pe culmea clopotnițelor și a munților, pe troițele drumurilor, la căpătâiul paturilor și pe morminte, milioane de cruci pomenesc moartea Răstignitului. Răcăiți zugrăvelile din biserici, luați icoanele dela altare și de prin case, viața lui Hristos umezește și pinacotecile. Puneți pe foc litur-

ghierile, ciasloavele și cărțile de rugăciune: îi veți descoperi numele și cuvintele în toate cărțile literaturilor.

Orice s'ar face, Hristos rămâne un sfârșit și un început, o genună de taine dumnezeiești la răspântia a două crâmpene de istoria omenească“.

Așa vorbește Papini despre Hristos exasperat de multele meschine abilități dialectice. El îl adoră și deși uneori desprinzi din opera lui Papini și ipoteza impresionantă legende, totuși credința adâncă o sfarămă și realitatea vieții lui crește din suflul lui Papini grandioasă, umanizată, căpătând proporții de eternitate. El lasă la o parte sofismele, neglijează obiecțiile și pasionat interpretează învățătura celui ce a fost Fiul Omului. Isus a voit să refacă omul spiritualicește, să-i smulgă instinctele și să-i sădească floarea iubirii aproapei, îngăduinții pentru cei obidiți și a dragostei până la uitarea de sine.

Ne prezintă pe Isus ca poet prin frumoasele sale parabole smulse din viață, cari merg să întâlnească aceeași viață. Descrie scene cu atâta căldură și artă, încât refuzi să crezi că nu le-a trăit sau că n'a fost singurul spectator care nu le-a uitat.

Această carte a fost scrisă aproape în întregime la țară, într'un colț de țară depărtat și sălbatic, cu foarte puține cărți pe masă, fără sfaturi de prietini și îndreptări de maestri, bazându-se numai pe cele patru Evanghelii. A scris-o cu scopul ca Isus să rămână mereu viu în viața oamenilor, veșnic de față și pentru aceasta trebuie reînviat din când în când, nu pentru a-l zu-

grăvi din nou cu colorile zilei, ci pentru a-i înfățișa prin cuvinte noi, prin asemănare cu cele ce se petrec sub ochii noștri, veșnicul său adevăr.

Di Alex. Marcu ne-a tradus în românește opera lui Papini, aducând prin această un mare folos literaturii noastre bisericesti, și un prețios material omiletic și catihetic preoților noștri. Costă 180 Lei.

A. Buzdug.

CREAȚIUNEA LUMII

(Urmare).

Din contră Braun, deși nu consideră ca ceva imposibil formarea inelelor, crede mai probabil, că în masa primitivă s'au constituit o seamă de centre de condensățiune, cari trebuiesc privite ca începuturile planetelor. Aceste centre mișcându-se în jurul centrului solar, și fiind ținute de puterea de atracțiune a soarelui, se învârt în linie spirală, până ce stabilindu-se echilibrul între puterea centrifugală și cea centripetală, ajung să fie fixate la aceeași distanță de soare în tot decursul învârtirii lor, și să se miște toate în aceeași direcție.

Învârtirea planetelor în jurul axei lor proprii s'a început în urma faptului, că în mișcarea lor spirală în jurul soarelui, părțile mai apropiate de centru au fost mai mult împiedecate decât cele mai îndepărtate.

La fel cu formarea planetelor, s'au format și sateliții lor.

[„Părerea lui Laplace, privitoare la formarea planetelor din inele, este într-o cântă confirmată prin inelele cari au fost descoperite în jurul lui Saturn, precum și prin constatarea, că dacă punem într'un vas cu apă o cantitate mai mică de olei și învârtim vasul, oleiul se concentrează în inele periferice.

Are în schimb și o mulțime de greutăți, din care cauză mulți au și părăsit-o. Obiecțiunile ridicate în contra ei sunt: a) din soare nu s'au putut separa mai multe inele, ci numai unul singur (Faye, Braun); b) Uranus și cu cei patru sateliți ai săi, al șaselea și al șaptelea satelit al lui Neptun, al nouălea satelit al lui Saturn, se mișcă în jurul axei lor în direcție contrară (dela răsărit la apus); c) După însăși ipot. lui Laplace, ar urma ca toate planetele să se miște dela răsărit spre apus, deoarece nu este adevărat ceea-ce presupune el, că părțile periferice ale inelelor separate de masa gazoasă centrală, s'ar mișca mai repede decât părțile mai apropiate de masa centrală, ci dinpotrivă părțile mai apropiate se învârt mai re-

pede. Inelul era doar o massă gazoasă incoherentă. Ne fiind solidă cu atât mai mare era puterea de atracțiune a centrului, cu atât mai iute era și mișcarea. De aci rezultă că învârtirea planetelor (formate din inele) în jurul axei lor proprii ar trebui să fie contrară învârtirii lor în jurul centrului solar; d) Cele mai multe planete și sateliți se învârt în acelaș plan ecvatorial, afară de satelitul Uranusului, care are o deviere de 82° dela acest plan, și doi sateliți ai lui Iupiter, cari au o deviere de 35°; e) Nu se poate documenta pentru ce Phobos, satelitul lui Marte, se învârt mai repede în jurul lui Marte, decât se învârt Marte însuși în jurul osiei sale.

Aceste greutăți mulți și-au dat silința să le explice. Dacă se primește explicarea lui Braun, greutățile a) și c) dispar dela sine. Privitor la dificultățile amintite în punctul b) și d), Braun observă că învârtirea contrară a Uranusului și sateliților amintiți, a fost provocată de multe piedeci, a căror origine nu poate fi cunoscută. În afară de aceste piedeci, în urma loviturilor primite în partea periferică a masei rotative din partea globurilor cerești, cari cădeau în ea, s'au provocat mișcări irregulare. Despre doi din sateliții Neptunului, foarte mulți astronomi afirmă, că sunt două corpuri streine, atrase de Neptun dintr'alt sistem în sistemul nostru solar.

G. H. Darwin (1902) a încercat să explice unele greutăți ale ipot. lui Laplace, prin atracțiunea ce există între planete și sateliți, în urma cărei atracțiuni se produce o undulație a masei lichide dela suprafață (fluxul și refluxul mării). Această undulație prin fricțiunile sale întârzie învârtirea planetelor și astfel e posibil ca mișcarea planetelor dela răsărit spre apus, precum e firească în sistemul Laplace, pe încetul să se fi schimbat într'o mișcare contrară. J¹⁾

II. Teoriile planetesimale.

Reprezentantul mai de seamă al acestui nou grup de ipoteze cosmogonice este Moulton. În scrierea sa „Die Entwicklung des Sonnensystems“ explică dezvoltarea sistemului nostru solar, precum urmează:

Negurile cosmice pe cari le observăm azi în spațiul imens al lumii, în cele mai multe cazuri au forma spirală. De aci putem trage concluzia că și sistemul nostru solar cândva a trecut prin această fază. La întrebarea, cum a ajuns negura primitivă să ia forma unei spirale, Moulton răspunde: Dacă de o massă gazoasă se apropie o altă massă similară, însă mult mai mare, urmarea este, că o mare cantitate din gazurile primei mase sunt aruncate pe cale eliptică, parte spre masa a doua, parte în direcție contrară. După ce masa a doua

¹⁾ Josepho Donat: „Cosmologia“ p. 246.

se depărtează, unele din gaze revin în masa de unde au pornit, iar altele continuă a se învârti și mai departe în jurul masei. Așa s'a întâmplat și cu masa sistemului nostru solar, la început rotundă a devenit spirală, având două sau chiar mai multe raze curbate. În aceste raze, precum este și firesc, densitatea gazelor nu era identică. Acolo unde densitatea era mai mare, s'au format centre de condensățiune, din cari s'au dezvoltat planetele. Centrele de condensățiune, iar mai târziu planetele, au continuat însă să se miște în aceeași direcțiune și acelaș plan, în jurul masei solare (adecă direcția în care s'a apropiat și a trecut de soare a doua masă gazoasă). Cantitățile de gaze cari s'au desprins din soare, recăzând au dat soarelui mișcarea în jurul axei sale.

Astfel numai se poate explica de ce sateliții lui Iupiter, Uranus și Saturnus, se mișcă în direcție contrară mișcării obișnuite a planetelor. I se obiecționează: singurul moment inexplicabil, este pentru ce toate corpurile cerești au trecut pe lângă altele (provocând schimbările amintite mai sus) în aceeași direcție, excepție făcând numai câteva?

III. Teoriile aglomerative.

Amintesc din acest grup numai cunoscuta ipoteză meteoritică a lui N. Lockyer,¹⁾ care în timpul din urmă a fost mult modificată de L. Zehnder²⁾ și Arrhenius.³⁾

În esență ipoteza meteoritică afirmă: și azi se pot vedea mase enorme de corpuri cerești, cari ne apar ca tot atâtea neguri cosmice. Aceste neguri cosmice atât în trecut cât și în prezent, prin atracțiunea reciprocă, s'au contopit și se contopesc, formând sistemele solare.

I se aduc următoarele obiecțiuni: Temeia pe care este zidită această ultimă teorie, este foarte șubredă. a) Niciodată nu s'a putut constata, ca din meteoriți să se formeze corpuri mai mari, ci numai invers (deg. cometa Biela s'a descompus în meteoriți). În genere părerea tuturor astronomilor este, că meteoriții își trag originea

din fărâmițarea cometelor. b) În straturile pământului nu găsim nici o urmă, că ar fi compus din meteoriți. c) Dorind a explica originea planetelor prin îngrămădirea meteoriților, trebuie să presupunem nenumărate astfel de îngrămădiri și nici așa nu vom putea explica numărul imens al stelelor.

Dintre toate teoriile cosmogonice azi în lumea științifică, mai multă trecere are teoria nebulară Laplace, în redactarea ei făcută de Braun. Notele esențiale ale acestei teorii sunt: a) Într'un timp foarte îndepărtat, în locul diferitelor sisteme solare existente azi în spațiul universului, era numai o nebuloasă uniformă și foarte subtilă, lipsită de lumină și căldură.

b) În această nebuloasă, care reprezintă forma primitivă a materiei, acționau în special două puteri (atracțiunea și repulziunea).

c) Rezultatul acțiunii acestor puteri a fost formarea alor o mulțime de centre de condensățiune, cari reprezintă începutul formării sistemelor solare.

d) Originea mișcării rotative a soarelui în jurul osiei sale, Laplace nu o dovedește. Braun ne dă o explicație foarte problematică (vezi cap. Originea planetelor).

Făcând o paralelă între notele esențiale ale cosmogoniei biblice și notele esențiale ale cosmogoniei științifice, reprezentate prin teoria nebulară Laplace întregită de Braun, cei mai mulți teologi contemporani au ajuns la concluzia că între ambele nu există contradicție, ținând cont de premisele stabilite de noi în partea introductivă a acestui capitol, căci sf. scriptură ne spune numai, că lumea a fost creată de D-zeu. Pe de altă parte, cosmogoniile științifice noi nu esclud pe D-zeu. Ele nu pot răspunde întrebărilor: cine a creat materia primară; de unde emană mișcarea (cât timp materia este indiferentă față de mișcare și repaus); în fine, de unde vine mișcarea din univers, orientată spre un scop bine precizat de mai înainte, dacă nu admit existența unei cauze transcendente în afară de materie, existența lui Dumnezeu.

În ceea ce privește paralela de amănunte între cosmogonia biblică și cosmogonia științifică, părerile teologilor sunt împărțite. Dogmaștii ortodocși au rămas pe lângă părerea tradițională, privind ipotezele cosmogonice științifice în mare parte lipsite de temei. „Să presupunem (zice Roj-

¹⁾ I. Donat „Cosmologia“ p. 248.

²⁾ „Die Mechanik des Weltalls“, „Das Leben im Weltall“, „Der ewige Kreislauf des Weltalls“.

³⁾ „Das Werden der Welten“.

densvenschi) împreună cu toți naturaliștii mai noi, că starea primitivă a materiei a fost forma gazoasă. Aci apare întrebarea: în ce chip materia a putut să iasă din starea gazoasă; numai forțele fizice și chimice nici odată n'ar fi fost în stare să transforme forma gazoasă a materiei în anumite corpuri, ori câte miliarde de ani am presupune pentru asemenea proces¹⁾

Cei mai mulți teologi apuseni și protestanți, în schimb găesc mult adevăr în ipoteza cosmogoniei științifice.

Deg. Jos. Pohle în scrierea „Himmel u. Erde“ vol. I. „Der Sternenhimmel“ p. 566, admitând părerea lui Gerlând: „dacă o ipoteză cosmogonică nu este absolut lipsită de obiectivitate, nu trebuie să afirme împreună cu Newton că lumea așa precum este azi a ieșit direct din mâna creatorului“²⁾ observă totuși: „Această escludere a intervenției directe a creatorului în singurile trepte evolutive, nu înșamnă o desconsiderare, sau degradare a lui D-zeu, ci o înălțare a înțelegerii noastre despre atotputernicia și înțelepciunea Lui, prin care dintr'o masă primară, lipsită de formă, în baza unor legi de nepătruns pentru noi, știe să construiască minunata mașină a lumii.

Întâmplarea oarbă, căreia ateismul îi atribuie totul, în nici un caz n'a putut da naștere principiului ordinii, minunatei orânduiri din lume, cari pot fi numai operele unui preaînțelept creator, precum însăși existența materiei pretinde un atotputernic creator“.]

3. Biblia și geogonia.

Tratatul biblic despre creațiune ne vorbește în două locuri despre aspectul străvechi al planetei noastre: în Gen. I. v. 2 și Gen. I. v. 9—11.

În v. 2, precum am precizat în capit. anterior, desigur nu avem de a face cu Pământul în forma în care-l vedem azi și cum este descris în ziua a treia a creațiunii (v. 9—11), ci numai cu materia primară, haotică, din care D-zeu a făcut lumea (incluzive pământul).

În v. 9—11 ne vorbește despre planeta noastră în momentul când uscatul apare din ape.

Geologia pornind dela ipoteza cosmogonică a lui Laplace, formulează următoarele date privitoare la originea și dezvoltarea pământului:³⁾

Pământul era la început constituit din o masă nebuloasă, un strop rupt din marea nebuloasă, ce una laolaltă masa în-

tregului sistem solar, masă formată din toate corpurile chimice simple, gazeificate, ce intrau în constituția Pământului. Această nebuloasă era animată de cele două mișcări pe cari le prezintă și azi globul pământesc, una de rotație și alta de translație.

Nimeni n'ar fi în stare să cuprindă cu mintea timpul întrebuit de această nebuloasă, ca să-și așeze elementele constitutive după densitate, cele mai grele (Aur, Platină, Mercur, Helium, Plumb, Fier) către partea centrală, cele mai ușoare (Siliciu, Carbon, Oxigen, Clor, Natriu, Azot, Hidrogen) către exterior, și ca prin pierderea treptată a căldurii inițiale, să-și condenseze sub formă lichidă cea mai mare parte a substanțelor componente.

Dar desigur, dacă acesta a fost mersul evolutiv urmat de globul pământesc, la un moment dat a trebuit să ajungă la un stadiu, când masa lui lichidă a prins către + 1200° o poșghită solidă la exterior, prima scoarță solidă, formată în general de silicați, de forma șgurii silicioase ce se face în furnalele înalte, și ea separă acest nucleu rămas lichid de corpurile rămase încă gazoase și care-i formau la exterior o atmosferă mult mai extinsă, mult mai grea conținând în stare gazoasă pe lângă numeroasele cloruri și apa mărilor și oceanelor actuale) și desigur foarte mult diferită ca compoziție de cea actuală.

Această primă scoarță s'a putut îngroșa nu numai prin ruperi și îngrămădiri locale de sloiuri, în felul ghietaților actuali, ci și prin adăugire de noi pături solidificate la interior, prin o răcire treptată a masei interne a pământului.

De-asemena și învelișul gazos a suferit importante schimbări. Cea mai importantă a fost desigur percipitarea sărurilor și în special a clorurilor alcaline și alcalino-feroase, formarea vaporilor prin combinarea oxigenului cu hidrogenul și condensarea lor sub formă de apă lichidă, care căzând în cantități enorme la suprafața primei scoarțe, a dat naștere primului ocean. Numai dela data aceasta atmosfera a început să ia o constituție apropiată celei actuale.

Scoarța Pământului desigur, că cel puțin la început, era puțin dislocată, așa că acest prim ocean poate că o învelea de

¹⁾ „Apologetica Creștină“ p. 217.

²⁾ Specht „Lehrbuch der Apologetik“ p. 131.

³⁾ I. Simionescu „Tratat de Geologie“; Dr. I. Popescu-Voitești „Elemente de Geologie“.

jur împrejur, fără să lase uscături, cari să iasă la iveală.

Această apă, de altfel foarte fierbinte, desigur că a luat în soluție pe lângă diferitele substanțe chimice, ce mai conținea atmosfera gazoasă, ca CO. Cl. etc., și substanțele solubile ce conțineau rocele și mineralele solide, mai ales Silicații, Clorurile, Bromurile, etc., formând astfel primele sedimente de natură chimică.

Ape dulci n'au putut exista, decât mult mai târziu, când prin contracțiuni și încrețituri, prima scoarță a început a prezenta

uscături, fie ca insule, fie sub forma de continente puțin întinse și pe care prin condensarea apelor de ploaie precipitate într'o atmosferă mai apropiată ca constituție decât cea actuală, au putut lua naștere cursurile de ape dulci.

Prima pojghiță solidă a Pământului a urmat un drum evolutiv de milioane de ani până ce a ajuns în starea lui actuală.

Pentru cunoașterea acestei evoluții, geologii în baza cercetărilor straturilor de pământ și a diferitelor fosile, stabilesc următorul tablou al formațiunilor geologice:

Faza astrală a pământului.

		<i>Subfaza anhidră</i>		Percipitarea primelor minerale din atmosfera primitivă. Formarea primei cruste de solidificare (între 1500° și 1200°).	
		<i>Prima scoarță solidă</i>		Primele sedimente și începutul vieții organice. Formarea primului ocean, prin condensarea primelor ape.	
Era Arhaică sau Agnozoică	Archeian		Șisturi cristaline complet metamorfozate. Rocce cristaline vechi, de profunziune și unele roce efusive.		
	Algonkian		Rocce sedimentare mai mult sau mai puțin profund metamorfozate. Șisturi cristaline.		
Era Primară sau Paleozoică	Periodul Cambrian	Epoca Potsdamian	Facies continental	Gresii roșii de stepă	Șisturi argiloase roș-violacee
		Epoca Acadian Georgian			
	Periodul Silurian	Epoca Ordovician	Facies marin	Calcare cochilifere	Calcare și dolomite
		Epoca Gotlandian			
	Periodul Devonian	Epoca Eodevonian	Facies alpinocarpatic	Argile cu gips, sare și cărbuni	Dolomite și șisturi argiloase
		Epoca Mezodevonian			
Epoca Neodevonian					
Carbonifer	Epoca Culm	Filișul alpinocarpatic	Calcare, gresii, șisturi calcaroase.	Conglomerate, gresii, calcare și marne. Creta.	
	Epoca Carboniferul productiv				
Permian sau Dias	Epoca Rotliegendes	Filișul alpinocarpatic	Gresii, marne și argile, calcare numulitice.	Gresii, argile, marne, silixuri.	
	Epoca Zechstein				
Era Secundară sau Mezozoică	Triasic	inferior	Epoca Buntsandstein	Facies continental	Șisturi argiloase roș-violacee
		mediu	Epoca Muschelkalk		
		superior	Epoca Kenper		
	Jurasic	inferior	Epoca Liasic	Facies alpinocarpatic	Calcare, gresii, șisturi calcaroase.
		mediu	Epoca Dogger		
		superior	Epoca Malm.		
Certacic	inferior	Epoca Certacic inf.	Facies alpinocarpatic	Conglomerate, gresii, calcare și marne. Creta.	
	superior	Epoca Certacic sup.			
Era Neozoică sau Cainozoică	Tertiär	Paleo-Numulitic	Epoca Eocen	Facies alpinocarpatic	Gresii, marne și argile, calcare numulitice.
		Neogen	Epoca Oligocen		
			Epoca Miocen		
	Cuaternar sau Pleistocen	Epoca Pliocen	Facies alpinocarpatic	Calcare, gresii, marne cu gips, tufuri vulcanice.	Terasele vechi, pietrișuri, nisipuri și argile cu cărbuni de lacuri și mări interne.
		Dilaviu			
Aluviu			Terasete superioare, morenele vechi; Pietrișuri, nisipuri și luturi Löss.	Prundișurile de terase, nisipurile de plaje și dunele; aluviunile, morenele și vulcanii actuali.	

☪ CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE ☪

Conferința de toamnă a preoșimii din tractul Lăpuș.

În ziua de 2 Decembrie preoșimea tractuală sub conducerea protopopului Zaharie Manu a ținut adunarea de toamnă a anului 1928.

Dimineața la ora 9^{1/2} serviciu divin în capela ort.-rom. săvârșit de 4 preoți. La sfârșitul slujbei preotul Nic. German vorbește cu mult sentiment despre căile ce duc pe om la Dumnezeu, arătând și demonstrând cu citate biblice și pilde potrivite, că numai acele căi conduc pe om la deplina fericire, atât vremelnică cât și veșnică, cari își au busola sufletească: evanghelia și biserica lui Hristos.

La orele 11 preoșimea eșind din biserică se întrunește într'una din salele de învățământ a școlii primare din loc, unde președintele prin o cuvântare bine potrivită deschide ședința.

Se constată că dintre preoți lipsesc: Al. Manu, Aug. Vaida preoți tineri, iar din cauza bătrânețelor lipsesc preoții Alex. Perhaița, A. Câdea, Aug. Herman și Gavril Nodiș.

După constituirea conferinței preotul Alex. Herman își citește tema sa despre nizuința preoșimii de a uniformiza serviciile preotești.

Preoșimea intră în discuție asupra acestei conferințe (ținute de Al. Herman), la care iau parte preoții: Nic. German, Ioan Budu, Gh. Micu, Teodor Perhaița și la fine prot. Z. Manu rezumă în următoarele:

Tragerea clopotelor și toaca ca și căditul să se facă după părerile dlui Lungulescu, care se văd că corespund obiceiurilor celor mai vechi și bine păstrate în parohiile noastre ortodoxe neinfluențate de confesiuni streine.

„Înțelepciune dreaptă“ să se zică la vohod dela vecernie și liturgie, iar la cetirea evangheliei „Înțelepciune dreaptă“.

Binecuvântarea după Credeu să se facă cu crucea de-asemena și la sfârșitul liturghiei ca și otpustul.

Botezul să se facă prin scufundare, unde se cere, în alte cazuri prin turnare și nu prin stropire cum se obișnuște. Turnarea se face peste copilul desbrăcat de tot ținut de moașă cu fața cătră răsărit și apoi se îmbracă în scutece. După miruire să se șteargă cu buretele care să nu lipsească nici unui preot. Botezul să se facă cu toată conștiințiozitatea, neomițându-se nimic. Crezul îl zice cu ton înalt nașul. Cei cari nu știu Crezul nu pot fi admiși de nași.

La constatarea că unii ofițeri ai stării civile după săvârșirea cununiei civile nu îndeamnă nupturienții la împlinirea datoriei față de biserică, ba chiar le spun că acuma sunt cu toate în rând n'au lipsă de nimic, conferința roagă pe domnul președinte să facă o adresă cătră preturile din tract, în care să ceară ca ofițerii stării civile să nu omită acest obligament oficial al lor, cu ce se greșește contra moralei publice.

Fiind timpul înaintat ședința se ridică, anunțându-se a doua ședință la ora 3 p. m.

Preoșimea se întrunește din nou la ora trei și conform programului preotul Ioan Both citește raportul general despre activitatea pastorală a preoților și grupurilor religioase. Din acest raport reiese că cea mai mare parte dintre preoți își fac rapoartele numai de mântuială, iar preoții din gruparea a treia n'au înaintat nici un raport, deci se deduce că nici n'au funcționat.

a) Dacă preotul își reduce activitatea sa la săvârșirea automată și fără duh a diferitelor servicii religioase reclamate de credincioși, atunci desigur n'are nimic de scris și nici raportul n'are senz.

b) Pe viitor fiecare preot să-și facă raportul său în acest senz și să aibă material pentru acest raport, trebuie să facă un program de muncă, pe care treptat să-l execute prin o muncă sistematică.

c) Raportul general pe baza acestor rapoarte, apoi va statori anumite principii, mijloace, în munca unitară ce trebuie să se continue în întreg tractul.

d) Grupurile religioase să-și facă datoria.

e) Tot în legătură cu raportul general președintele Z. Manu este invitat să intervină la organele în drept ca credincioșii să

nu fie scoși la prestații de muncă publică în zilele de sărbătoare și agenții fiscali să nu molesteze în cursul sfintei liturgii din sărbători, ba chiar în Dumineci incassarea impozitelor către stat, județ și comună.

f) Ven. Cons. Episcopesc să facă din nou demersuri la domnul ministru al Instrucției, ca în satele ortodoxe să se pună învățători ortodocși, nu streini de religie și neam.

Se citește raportul cassarului, se constată că fondul de propagandă religioasă face 3106'50 Lei cu sfârșitul anului 1927.

Preotul Ioan Budu își citește prelegerea sa intitulată „Cari sunt cauzele cari au contribuit la scăderea autorității preotului și mijloacele de recâștigare a autorității avute“. Lucrarea se ascultă cu atenție. Din discuțiile urmate se rezumă următoarele:

Lucrarea e succesă, deci lucrată cu multă cunoștință de cauză.

Din lucrarea preotului Ioan Budu se constată că la scăderea autorității preotului au contribuit următoarele împrejurări:

1. Influențele politice ale stăpânirii străine; 2. luptele confesionale după unirea cu biserica Romei la anul 1700; 3. războiul mondial cu tot cortegiul lui de influențe dezastruoase asupra credincioșilor pripășiți prin toată lumea; 4. sectarismul; 5. scăderea moralului la unii preoți; 6. materialismul ce a început să stăpânească și pe unii dintre preoți; 7. luptele politice dela care preoții ar trebui să se abțină cu desăvârșire.

Mijloacele de ridicare a autorității preoțești le fixează în următoarele: 1. Viața preotului atât socială cât și familiară să fie exemplară, adecă o viață curată evlavioasă trăită în spiritul evanghelic; 2. preoții să se iubească unii pe alții, că atunci și lumea îi va iubi pe ei, o intimitate mai pronunțată să fie între preoți; 3. dacă nu în alte orașe, cel puțin în centrul eparhiilor să se înființeze cămine preoțești, în care să fie provăzuți preoții cu toate cele necesare; 4. o retribuție cinstită ar contribui mult la ridicarea prestigiului preoțesc; 5. organizarea preoțimii în societăți de ajutorare reciprocă materială, ca să nu fie avizat la ajutorul celor streini de sufletul preoțimii, încă ar fi bine venită; 6. soțiile de preoți să aibă o cultură religioasă, să fie femei

cucernice, cari prin viața lor curată și munca lor în ajutorarea soților ar ridica și prestigiul preotului. Ele să fie într'adevăr maice-preotese.

Acesta este în rezumat conținutul conferinței preotului Ioan Budu. S'a constatat și cu aceasta ocazie, că ar fi de dorit ca aceste conferințe să se țină în 2 zile, sunt atâtea lucruri de discutat în aceste timpuri grele pentru preoțimea noastră, încât timpul de o zi deși cu ocazia acestei conferinți s'a întrebuintat cu o foarte mică întrerupere, totuși s'a dovedit a fi insuficient.

După terminarea lucrărilor președintele protopopul Z. Manu în o cuvântare potrivită mulțumește preoțimii care a discutat cu mult interes și dragoste toate problemele puse la ordinea zilei, roagă pe fiecare ca reîntorcându-se în mijlocul turmei sale cu cunoștinți noi cu dragoste aprinsă să înceapă munca de premenire a vieții morale și religioase între credincioși. N. G.

* CRONICA *

Ce-i lipsește Capitalei? Într'un articol foarte aspru dl N. Iorga, înfierând nelegulele săvârșite la cedarea unui loc al Min. de Domenii, unor ingineri unguri, ca să facă un „strand“ (baie de vară) bucu-reștenilor, înșiră cele ce ar trebui să le aibă capitala înaintea strandului, și anume:

„Băi pentru popor. Bibliotecă națională cu secții prin suburbii. Teatre și cinematografe pentru muncitori. Săli de recreație pentru miile de slugi care se cotesc în mijlocul străzilor Dumineca și sărbătoarea. *Sfaturi religioase pentru cei cari de mult nu mai știu în ce religie s'au născut.* Ajutoare fără comitete de dame filantropice, uneori și cu oarecare nevoi de rochii noi, ajutoare pentru atâta lume, care nu poate cere. Aziluri pentru pruncii cari se stâng nehrăniți. Comitete școlare pentru copiii cari ies din gropi iarna la un kilometru de școală. Niște odăi curate unde să poată muri decent oamenii cari au servit țara și pier de mizerie.“

Toate acestea lipsesc nu numai capitalei ci și multor orașe din țară.

Conferința preoțească da primăvară a protopopiatului Huedin a fost convocată pe zilele de 28 și 29 Aprilie în parohia *Bedeciu*, cu un bogat program. Ținând seamă că în aceste zile se ține adunarea

eparhială, conferința probabil se va amâna cu o săptămână mai târziu.

Aviz. Sfânta Episcopie a Dunării de jos din Galați cu adresa Nr. 1587—1929 din 4 Aprilie a. c. ne încunoștințează că ieromonahul Erodion Guvir, cu metania din Sf. Mănăstire Cocoș, jud. Tulcea, făcându-se vinovat de grave abateri la disciplina monahală și părăsind Mănăstirea încă din luna Octomvrie 1928, l-a exclus din Mănăstire. Deci dispune, ca numitul ieromonah să nu fie primit în nici o Mănăstire din Eparhia noastră, în caz de prezentare.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 2294—1929.

COMUNICAT

Sf. Sinod în ședința sa dela 22 Februrie a. c. a luat dispozițiile ce urmează pe care le aducem la cunoștința preoțimei noastre spre știre și conformare:

1. Preoții din localitățile unde nu sunt preoți militari sistematizați, vor da tot concursul lor pentru serviciile religioase ce-rute de armată.

2. Toți soldații români în toate Duminecile și sărbătorile cele mari, vor fi con-duși la bisericile cele mai mari și mai apropiate de cazărni, scutindu-i în acele zile de toate serviciile militare, pe care le pot desăvârși în alte zile de lucru, iar nu în zilele de Duminici și sărbători.

3. În interesul păstrării de către toți soldații români, a dreptei noastre credințe ortodoxe strămoșești, care în vremurile vechi le-a oțelit sufletul și asigurat biruința asupra dușmanului, se cuvine ca această sfântă credință, să fie și mai departe păstrată de toată armata noastră românească, ne lăsând să se strecoare învățăturile bolnave și răfăcite ale sectanților, cari prin propagandiștii lor, caută să introducă printre soldații români învățături primejdioase și criminale pentru siguranța statului român.

De aceea preoții de enorii și parohii, care cunosc pe tinerii recrutați în armată, atinși de aceste învățături ale sectanților, li-se impune obligația de a înștiința Cer-

curile de recrutare locale, arătând numele ostașului sectant, ca să fie urmărit în regimentul în care este încorporat, spre a nu face propagandă printre camarazii lui, după cum s'a dovedit că această propagandă s'a făcut până acum în armata noastră.

Consiliul Eparhial.

Nr. 2452—1929.

COMUNICAT

Conform adresei Direcțiunii Gl. Cfr. Nr. 12996—C) 4241 c. 2 din 1929 comunicată de către Ministerul Cultelor și Artelor sub Nr. 7593—1929, aducem la cunoștință că începând dela 1 Aprilie a. c. *cartelele de identitate Cfr., ale soțiilor funcționarilor urmează să fie vizate de autoritatea imediat superioară soțului, care vizează și carnetul acestuia. S'a dat ordin în acest senz personalului de tren și control și pentru a se evita viitoarele neajunsuri organele în subordine prin aceasta sunt încunoștințate spre a se conforma.*

Cluj, la 15 Aprilie 1929.

Consiliul Eparhial.

Nr. 185—1929

2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. *Deag* din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială, supraedificii economice și grădină.
3. Sesiune parohială 32 jug. pământ cultivabil, 4 jug. pădure și 4 jug. pășune.
4. Una zi de lucru dela fiecare familie.
5. Stola îndatinată.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererea cu documentele necesare oficiului nostru, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

În caz că nu să prezentează concurenți cu cvalificație de cl. I., consiliul parohial poate admite și concurenți pentru parohiile de cl. II.

În înțelegere cu consiliul parohial din Deag.

R. Popa, protopop.